

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว”
กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน

RAO RUIYING

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2547

ISBN 974-9739-35-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ทานตวนิช)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ทานตวนิช)

.....กรรมการ
(ดร. สุกรางค์ อินทรารณ)

.....กรรมการ
(ดร. จิตตภา สารพัฒน์ ไขปัญญา)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส นกรรจ์แดง)

วันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. สุภรางค์ อินทรารุณ ดร. จิตตาภา สารพัตติก ไชยปัญญา ที่กรุณา รับเป็นกรรมการสอบงานนิพนธ์ และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ XIE YUANZHANG และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ มโนมัยวิบูลย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ นอกจากนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณในความเมตตาของอาจารย์ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คุณอัคราพรพรณ ขวาระประภาษ กงสุลไทยประจำสถานกงสุลใหญ่แห่งประเทศไทย ณ นครคุนหมิง และ MR. GUO YONGCHANG บริษัทแคทเทอฟิลล่าที่อนุเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ทำยสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และ MR. KE CHANGXING ที่ให้ความกรุณาดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวไทยและชาวจีนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและความสะดวก อันเป็นผลให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

RAO RUIYING

45912161: สาขาวิชา: ภาษาไทย; ศศ.ม. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยและสำนวนจีน

RAO RUIYING: การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน (A COMPARATIVE STUDY OF THAI IDIOMATIC EXPRESSIONS CONTAINING THE WORD “HUA” WITH THEIR CHINESE EQUIVALENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ทศนีย์ ทานตวนิช, กศ.ม., 59 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-9739-35-3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกัน ข้อมูลที่นำมาศึกษาเก็บรวบรวมจากพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2545) หนังสือสำนวนไทยของขุนวิจิตรมาตรา พจนานุกรมสำนวนจีนของ 王剑引 (1985) สามารถรวบรวมสำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” จำนวน 46 สำนวน และสำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยจำนวน 47 สำนวนแล้วนำมาเปรียบเทียบและศึกษาภาพสะท้อนจากสำนวน

ผลการวิจัยพบว่า สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่มีคำว่า “หั่ว” จำนวน 14 สำนวน สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ใช้เป็นคำบอกอวัยวะอื่น จำนวน 7 สำนวน สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” ซึ่งมีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ไม่มีการใช้คำบอกอวัยวะใด ๆ จำนวน 26 สำนวน และพบว่า ตัวสำนวนไทยและสำนวนจีนที่นำมาศึกษาสะท้อนสภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิต สัตว์ ที่อยู่อาศัย การกินการดื่ม และทัศนะเกี่ยวกับหั่วหรือศีรษะ ส่วนความหมายของสำนวนสะท้อนทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวและญาติพี่น้อง ผู้ใหญ่กับผู้น้อยและครูกับศิษย์ อำนาจศักดิ์ คนเกลียดชังและคนโง่ ความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนโยน และความก้าวร้าว ความกตัญญูและความอกตัญญู

45912161: MAJOR: THAI LANGUAGE; M.A. (MASTER OF ARTS)

KEYWORDS: A COMPARATIVE STUDY OF THAI IDIOMATIC EXPRESSIONS WITH
THEIR CHINESE EQUIVALENTS

RAO RUIYING: A COMPARATIVE STUDY OF THAI IDIOMATIC
EXPRESSIONS CONTAINING THE WORD “HUA” WITH THEIR CHINESE
EQUIVALENTS. THESIS ADVISOR: THASSANI THANDAWANID,
M.Ed., 59 P. 2004. ISBN 974-9739-35-3

The purpose of this research is to compare Thai idiomatic expressions containing the word “hua” (head) with their Chinese equivalents. The corpus studied is collected from the Thai Dictionary, Royal Institute Edition, B.E. 2542 (2003); Khun Vichitramatra’s Samnuan Thai (Thai idiomatic expressions), and Wang Jianying’s Dictionary of Chinese Idioms (1985). It comprises 46 Thai and 46 Chinese expressions with the same or similar meanings all of which are studied by means of comparison to find out their similarities, differences and reflections.

The study reveals that 14 Chinese expressions conveying the same or similar meanings as their Thai equivalents also contain the word meaning “head”, 7 Chinese expressions contain the other body part words, and 26 Chinese expressions contain no body part words at all. The meaning of the studied idiomatic expressions reflect the similarities and differences of the two countries in the aspects of environment, ways of life, animals residence, food and drink, and the attitudes of both the people to the “head” itself and nobility, the superior and inferior, teachers and students, honesty and dishonesty, politeness and aggression, the wise and fool, and gratitude and ingratitude as well.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2 เปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน.....	17
สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” ซึ่งมีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่มีคำว่า “หั่ว” (tóu หรือ shǒu).....	17
สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” ซึ่งมีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ใช้เป็นคำบอกอวัยวะอื่น.....	23
สำนวนไทยที่มีคำว่า “หั่ว” ซึ่งมีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ไม่มีการใช้คำบอกอวัยวะใด.....	26
3 ภาพสะท้อนจากสำนวนไทยและสำนวนจีน.....	38
ภาพสะท้อนจากตัวสำนวนไทยและสำนวนจีน.....	38
ภูมิประเทศและวิถีชีวิต.....	38
สัตว์.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ที่อยู่อาศัย.....	40
การกินการดื่ม.....	41
ทักษะเกี่ยวกับศีรณะ.....	43
ภาพสะท้อนด้านทักษะเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ จากความหมายของสำนวนไทย และสำนวนจีน.....	45
ทักษะเกี่ยวกับครอบครัวและญาติพี่น้อง.....	45
ทักษะเกี่ยวกับผู้ใหญ่มากับผู้น้อยและครูกับศิษย์.....	46
ทักษะเกี่ยวกับอำนาจยศศักดิ์.....	47
ทักษะเกี่ยวกับคนเฉลียวฉลาดและคนโง่.....	47
ทักษะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์.....	48
ทักษะเกี่ยวกับความสุภาพอ่อนโยน ความก้าวร้าว.....	48
ทักษะเกี่ยวกับความรอบคอบถี่ถ้วน ความรีบร้อน.....	49
ทักษะเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวทีและอกตัญญู.....	49
อื่น ๆ	50
4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
สรุป.....	51
อภิปรายผล.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก.....	57
ภาคผนวก ข.....	58
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University